

Andrzej L. Komorowski [ORCID: 0000-0002-5763-7921]

Zakład Chirurgii, Instytut Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski

WPROWADZENIE

Z wielką przyjemnością oddaję w Państwa ręce kolejny numer „Państwa i Społeczeństwa” poświęcony medycynie i zdrowiu publicznemu. Niektórzy autorzy i recenzenci bieżącego numeru pisali swoje teksty wykorzystując kwarantannę lub – jak niżej podpisany – izolację związaną z zakażeniem COVID-19. W ten sposób można przewrotnie powiedzieć, że środowisko akademickie nie tylko nie poddaje się epidemii, ale wręcz wykorzystuje ją do działań zmierzających do rozwijania nauki, nie tylko tej związanej bezpośrednio z zagadnieniami wirusologicznymi.

W aktualnym numerze znajdują Państwo szereg bardzo interesujących, w mojej ocenie, artykułów.

Artykuł redakcyjny na zaproszenie to gratka dla czytelników. Koledzy z Uniwersytetu Harvarda – dr Pamela W. Lu, dr Adam C. Fields i dr Nelya Melnitchouk, przedstawili w swoim tekście aktualne poglądy na diagnostykę i leczenie guzów wyrostka robaczkowego.

Zwracam Państwa uwagę zwłaszcza na pasjonujący artykuł historyczny autorstwa prof. Iaina Macintyre’a dotyczący wciąż zbyt mało znanego Polskiego Wydziału Lekarskiego na Uniwersytecie w Edynburgu. Wydział ten, stworzony

w czasie II wojny światowej, działający jeszcze kilka lat po jej zakończeniu, jest według mnie jednym z najbardziej dobitnych dowodów na wielkość ludzkiego ducha. W dobie masowych egzekucji, „Sonderaktion Krakau”, zbrodni na Wzgórzach Wuleckich i systematycznego tworzenia w okupowanej Polsce rasy niewykształconych podludzi, ten szkocki uniwersytet udostępnił swoje podwoje nie tylko studentom, jak choćby Uniwersytet w Zurychu, ale także nauczycielom akademickim, i stworzył niezależny wydział z polskim językiem wykładowym. Wdzięczność polskiego środowiska naukowego wobec Uniwersytetu Edynburskiego powinna być doprawdy wieczna, dlatego na naszych łamach – dziękujemy bardzo. Dziękujemy także autorowi za to, że postanowił przybliżyć nam tę wspańiałą historię. Trzeba zauważyć, że przedstawił nam ją nie byle kto, bo zasłużony dla medycyny, chirurgii i historii prof. Iain Macintyre, autor m.in. *Practical Laparoscopic Surgery for General Surgeons* i *Surgeons' lives*.

Kolejny artykuł z dziedziny historii medycyny przenosi nas do XIX w., aby przypomnieć sylwetkę Karola Bogusława Reicherta, anatoma z Prus Wschodnich.

Wśród artykułów oryginalnych zachęcam do lektury analizy powikłań niechirurgicznych u pacjentów oddziałów chirurgicznych, zaprezentowanej przez autorów z Indii (Bhavin B. Vasavada i Hardik Patel). Koledzy z Kijowa przedstawiają pięknie ilustrowaną technikę endoskopowego wycięcia uchyłka Zenkera (Oleksii Potapov i wsp.). Autorzy polscy (Ewa Iwańska i wsp.) prezentują z kolei wyniki analizy związku wieku chorych na raka endometrium z innymi niekorzystnymi czynnikami prognostycznymi.

Numer zamykają dwa artykuły kazuistyczne – zespół autorów z kilku polskich ośrodków przedstawia pomyłkę diagnostyczną związaną z błędną interpretacją zdjęć KT (Marzena Grolik-Kachnic i wsp.), a autorzy z Oświęcimia prezentują nietypowy problem diagnostyczny ostrego dyżuru (Aleksander Braźnik, Marian Kuczia).

Uzupełnieniem tekstów bieżącego numeru jest recenzja monografii *Family – Health – Disease* pod współredakcją naszej sekretarz redakcji oraz sprawozdanie z telekonferencji naukowej organizowanej przez uniwersytet w czeskim Zlinie, m.in. przy współpracy z Krakowską Akademią im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Mając nadzieję, że bieżący numer spełni oczekiwania czytelników, zachęcam Państwa do lektury i życzę szybkiego zakończenia epidemii.